

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Finansinspektionen

Yttrande över förslag till ändrade föreskrifter om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Finansinspektionen föreslår ändringar i föreskrifter (FFFS 2017:11) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Förslaget innebär att kravet på att varje företag ska utse en centralt funktionsansvarig tas bort. I stället ska företaget göra en bedömning om det är motiverat att utse en sådan med hänsyn till verksamhetens storlek och art. Företaget ska i sin prövning ta särskild hänsyn till bland annat omsättning, antal anställda och de produkter och tjänster som det tillhandahåller, precis som i sin bedömning av huruvida en särskild befattningshavare ska utses eller en oberoende granskningsfunktion ska inrättas. Ett företag som inte utser en centralt funktionsansvarig ska säkerställa att det finns en funktion för regelefterlevnad som ansvarar dels för att företagets skyldigheter enligt penningtvättregelverket genomförs och verkställs i verksamheten, dels för rapporteringen till Polismyndigheten. Förslaget innebär även att en centralt funktionsansvarig regelbundet och minst årligen ska lämna en rapport om företagets arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism och att företaget ska kunna uppdra åt någon annan att utföra flera av funktionens uppgifter.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Finansinspektionen anger att syftet med de föreslagna ändringarna är att skapa en mer flexibel och ändamålsenlig reglering som tillåter enskilda näringsidkare och små företag med ett begränsat antal anställda och en verksamhet som är förknippad med låg risk för penningtvätt och finansiering av terrorism att avstå från att utse en centralt funktionsansvarig. Dessutom införs en möjlighet att uppdra åt någon annan att utföra vissa av den centralt funktionsansvariges uppgifter. Därutöver kommer föreskrifterna genom en sådan förändring att ligga i linje med Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer i enlighet med artikel 8 och kapitel VI i direktiv (EU) 2015/849 om riktlinjer och förfaranden för efterlevnadskontroll och rollen och ansvarsområdena för bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism, EBA/GL/2022/05 (i fortsättningen EBA:s riktlinjer).

Samtidigt som förslaget innebär en ökad proportionalitet när det gäller huruvida ett företag ska utse en centralt funktionsansvarig behöver, enligt myndigheten, ändringarna säkerställa att penningtvättsregelverket följs även när företaget inte utser en centralt funktionsansvarig.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I remissen anges att för att uppnå en större flexibilitet när det gäller skyldigheten att utse en centralt funktionsansvarig och möjliggöra att uppdra åt någon annan att utföra vissa av en centralt funktionsansvariges uppgifter krävs det ändringar i penningtvättsföreskrifterna. Övriga delar av förslaget skulle delvis kunna genomföras i form av allmänna råd. Ett alternativ är att avstå från att ändra i föreskrifterna och alltså inte införa någon ökad flexibilitet för företagen. Enligt förslagsställarens mening är föreskriftsändringar det lämpligaste regleringsalternativet, eftersom det skapar tydlighet och förutsebarhet för de berörda aktörerna.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Myndigheten bedömer att de föreslagna föreskrifterna överensstämmer med och inte går utöver Sveriges skyldigheter som medlemsstat i EU.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Ändringarna föreslås träda i kraft den 26 mars 2024.

Myndigheten anger att den nya regleringen bör träda i kraft så snart som möjligt för att underlätta för företagen och för att regleringen så snart som möjligt ska överensstämma med EBA:s riktlinjer. Ett ikraftträdande den 26 mars framstår därför som lämpligt.

Enligt förslagsställarens bedömning behövs inga speciella informationsinsatser utöver den sedvanliga informationen om nytt regelverk som förslagsställaren tillhandahåller.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

I remissen anges att de föreslagna föreskriftsändringarna berör alla finansiella företag som omfattas av penningtvättslagen och som Finansinspektionen utövar tillsyn över. I dagsläget omfattas ungefär 1 800 företag av penningtvättslagen och penningtvättsföreskrifternas bestämmelser om intern kontroll. Det anges att förslagsställaren bedriver tillsyn över verksamhetsutövare av varierande storlek. Vissa verksamhetsutövare är enskilda näringsidkare eller fåmansbolag medan andra har tusentals anställda.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen i remissen är i stora drag tillräcklig. Det hade dock varit önskvärt med en uppskattning av hur många företag som inte längre förväntas behöva en centralt funktionsansvarig respektive hur många som förväntas behöva en sådan funktion.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Myndigheten anger att de föreslagna föreskriftsändringarna ger förutsättningar för ökad flexibilitet och effektivitet i företagets arbete mot penningtvätt. Detta gäller särskilt för enskilda näringsidkare och fåmansbolag. I de fall företaget inte utser en centralt funktionsansvarig ska det ha en funktion för regelefterlevnad som ska ansvara för att kontrollera att företaget genomför och verkställer sina skyldigheter enligt penningtvättsregelverket i verksamheten och för att företaget rapporterar till Polismyndigheten. Det finns dock inget krav på att funktionen ska vara oberoende, vilket innebär att någon annan befattningshavare, exempelvis verkställande direktören, kan inneha funktionen. Därför bedömer myndigheten att förslaget inte medför ökade kostnader för enskilda näringsidkare eller fåmansbolag.

Enligt förslaget ska det framgå av företagets rutiner och riktlinjer vem som innehar funktionen. Eftersom det enligt nu gällande penningtvättsföreskrifter är obligatoriskt att ett företag ska ha en centralt funktionsansvarig bör det av företagets rutiner redan framgå vem som innehar funktionen. Om en verksamhetsutövare bedömer att den inte behöver utse en centralt funktionsansvarig blir den sammanlagda kostnaden för detta, enligt förslagsställaren, sannolikt lägre än kostnaden som det innebär att ha en centralt funktionsansvarig.

Förslaget innebär även att ett företags centralt funktionsansvarige person regelbundet och minst årligen ska upprätta en rapport om företagets arbete mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Det framgår av nuvarande penningtvättsföreskrifter att den centralt funktionsansvarige ska rapportera till styrelsen eller den verkställande direktören. Det innebär att företaget redan i dag gör en rapportering av funktionens arbete, även om det i dag inte finns något krav på hur ofta rapporteringen ska göras. För flertalet företag innebär de ändrade kraven, enligt förslagsställaren, sannolikt därför inte några ökade kostnader. För ett enskilt företag uppskattas en sådan rapportering kräva en arbetsinsats på cirka 5–10 timmar beroende på företagets storlek, vilket medför en årlig kostnad på mellan 7 655 kronor (5 timmar x 1 531 kronor) och 15 310 kronor (10 timmar x 1 531 kronor).¹

Vidare bedömer förslagsställaren att regleringen inte får några effekter av betydelse för företagets förutsättningar för arbete, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Sammantaget bedöms de föreslagna ändringarna ge en ökad flexibilitet för mindre företag att uppfylla lagens krav, och på så sätt borde den administrativa bördan bli mindre.

¹ Beloppet motsvarar timkostnadsnormen enligt 2 § första stycket i förordningen (2009:1237) om timkostnadsnorm inom rättshjälpsområdet.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen i remissen är tydlig och Regelrådet instämmer i förslagsställarens bedömning att ändringarna ger en ökad flexibilitet för mindre företag, vilket Regelrådet ser positivt på.

Regelrådet finner således redovisningen av förslagets påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren bedömer att regleringen inte får några effekter av betydelse för företagens konkurrensförmåga.

Regelrådet ser ingen anledning att ifrågasätta förslagsställarens bedömning och finner därmed redovisningen av förslagets påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Det finns ingen information i remissen om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som tyder på att regleringen skulle ha påverkan på företagen i andra avseenden än de som redogjorts för ovan och anser därmed att utebliven redovisning är godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det anges i remissen att syftet med de föreslagna ändringarna är att skapa en mer flexibel och ändamålsenlig reglering som tillåter enskilda näringsidkare och små företag med ett begränsat antal anställda och en verksamhet som är förknippad med låg risk för penningtvätt och finansiering av terrorism att avstå från att utse en centralt funktionsansvarig.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår tydligt i remissen att syftet med de föreslagna ändringarna är att öka flexibiliteten specifikt för de mindre företagen, vilket Regelrådet ser positivt på. Därmed har särskild hänsyn till små företag tagits.

Regelrådet finner således redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Finansinspektionen föreslår ändringar i föreskrifter (FFFS 2017:11) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism. Förslaget innebär att kravet på att varje företag ska utse en centralt funktionsansvarig tas bort. I stället ska företaget göra en bedömning om det är motiverat att utse en sådan med hänsyn till verksamhetens storlek och art. Regelrådet finner att samtliga delasppekter uppfyller kvalitetskraven. Remissen är tydlig och särskilt kostnadspåverkan för företagen anges utförligt. Regelrådet vill särskilt lyfta det positiva i att de föreslagna ändringarna specifikt syftar till att underlätta för små företag genom den ökade flexibilitet som de medför.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

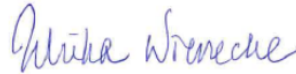
Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 23 januari 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Ulrika Wienecke.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Ulrika Wienecke
Föredragande